

Samenvatting onderzoek Has-studenten: ‘Voelt iedereen zich thuis in Empel?’

Acht 3^e jaars studenten van de Hogeschool HAS Den Bosch hebben zich in opdracht van de gemeente 's-Hertogenbosch gebogen over het volgende vraagstuk: *Voelt iedereen zich thuis in Empel?* De doelstelling van dit onderzoek is om te achterhalen in hoeverre deze vraag correct en wat eventuele oplossingen kunnen zijn om dit te verbeteren.

Aanleiding onderzoek

Empel is vanaf 1971 officieel een wijk van de stad 's-Hertogenbosch. Voorheen was het een zelfstandig dorp. Empel is in de laatste twaalf jaar sterk gegroeid. Dit gaf een verschuiving in de demografie van de wijk. Er zijn veel nieuwe huizen gebouwd waar veel 'jonge' mensen zijn komen wonen. Een veelvoorkomend probleem bij uitbreidingswijken is het verdwijnen van zaken als sociale controle, het ons-kent-ons gevoel en de saamhorigheid, waardoor de identiteit van een wijk of dorp verloren zou kunnen gaan.

Lang wonende en nieuwkomers in Empel

De gevolgen van de sterke groei van Empel het afgelopen decennia vormt dan ook de aanleiding van dit project. Een deel van de mensen die er al langere tijd wonen hebben het gevoel dat Empel geen dorp meer is, maar is geannexeerd door 's-Hertogenbosch. Mede daardoor vragen veel bewoners zich af wat nou de identiteit is van Empel en of er een verschil waarneembaar is in de betrokkenheid van bewoners en de bewoningsduur. De bevolking van Empel is voor het onderzoek verdeeld in drie (doel)groepen, namelijk: (actieve) lang wonende (meer dan 12 jaar), nieuwkomers en actieve nieuwkomers.

Uitleg onderzoeksmethode

Er zijn twee onderzoeksmethoden gebruikt bij de uitvoering van het onderzoek. Een (beperkt) kwalitatief onderzoek en een kwantitatief onderzoek. Het beperkte kwalitatieve onderzoek is als eerste uitgevoerd. Hiervoor zijn diepte interviews afgenomen met contactpersonen uit de drie eerder beschreven groepen in Empel. De output van de interviews dient ter ondersteuning van het opstellen van enquêtevragen. Het tweede deel heeft betrekking op het kwantitatieve onderzoek. Hiervoor is gebruik gemaakt van een digitale enquête op internet. Om alle bewoners in Empel te informeren en op te roepen de enquête in te vullen is aan iedereen een brief gestuurd en een artikel in wijkkrant de Stempel geplaatst.

Om extra respons te krijgen zijn er ook face to face enquêtes afgenomen op locatie in Empel. De locaties voor het afnemen van de schriftelijke enquête zijn de Plus supermarkt, op verschillende tijden van de dag en het stemlokaal tijdens de Tweede Kamerverkiezingen (in wijkcentrum D'n As). Een totaal aantal van 264 mensen heeft de enquête digitaal of schriftelijk ingevuld, dit is 14% van de Empelse huishoudens. Ondanks dat de benodigde steekproefgrootte van 320 ingevulde enquêtes niet is gehaald zijn de resultaten nog wel nauwkeurig. In werkelijkheid kunnen de resultaten 5,6% verschillen van de uitkomsten uit de steekproef. De enquêtes zijn door mensen uit alle lagen van de bevolking en uit alle wijken van Empel ingevuld. Gebruikte vraagsoorten zijn enkelvoudige vragen, open vragen en meerkeuzevragen. Bij het verwerken zijn sommige vragen met elkaar in verband gebracht.

Grote tevredenheid onder bewoners in Empel

Opvallende zaken uit de open en enkelvoudige vragen zijn de grote tevredenheid van 94% van de bewoners over het wonen in Empel. 97% van de bewoners voelt zich thuis in Empel. De overgrote groep, 71,4%, ziet en ervaart Empel als een dorp, en niet als wijk van 's-Hertogenbosch. 94% van de bewoners is tevreden over het aantal evenementen en activiteiten dat in Empel wordt georganiseerd. 28% is op de een of andere manier betrokken bij een of meer verenigingen. En 22% geeft aan

betrokken te zijn bij het organiseren van een activiteit in het dorp. 76% van de bewoners geeft aan dat men ruim voldoende sociale contacten in Empel heeft.

Uit de kruistabellen blijkt dat de inwoners uit de drie verschillende buurten, Maasakker, Empel-Oost en Kom Empel, geen afwijkende meningen hebben. De leeftijd van inwoners is bijvoorbeeld ook niet van belang, dit blijkt uit het aantal mensen dat aangeeft zich gelukkig voelen in het dorp. Samengevat komt uit het onderzoek naar voren dat de bewoners zeer tevreden zijn over het wonen in Empel. Er wordt veel gebruik gemaakt van voorzieningen zoals de dagelijkse boodschappen en de gezondheidszorg. Toch wordt aangegeven dat nog behoefte is aan extra voorzieningen binnen Empel.

Wijkkrant de Stempel en wijkcentrum Dn As belangrijk

Het belangrijkste communicatiemiddel in Empel is het blad *de Stempel van Empel*. 92% van de respondenten leest het wijkblad. Ook wordt aangegeven dat het wijkcentrum D'n As belangrijk is voor de sociale contacten binnen Empel. 95% van de respondenten kent D'n As en 23% komt er gemiddeld meer dan 1 keer per maand.

Er zijn wel verschillen maar dat is niet erg

Het verenigingsleven is zeer in trek bij de bewoners. 92% vindt dat voldoende activiteiten worden georganiseerd. 88% geeft aan dat er verder geen activiteiten worden gemist. De meningen over de verschillen in de wijken van Empel zijn verdeeld. 38% van de bewoners uit het oude Empel vindt dat bewoners uit het nieuwe deel te individueel zijn. 37% van de bewoners uit het nieuwe deel vindt dat het oude Empel te veel gesloten is. Wel valt op dat dit niet als een probleem wordt beschouwd onder de bewoners. Over het algemeen worden de verschillen tussen de inwoners in werkelijkheid minder geconstateerd. De bewoners ervaren Empel als een sociale woonplaats. Als algehele conclusie kan worden gesteld dat het goed gaat met Empel. Het antwoord op onze onderzoeksvraag en doelstelling 'voelt iedereen zich thuis in Empel?' is volgens ons dan ook 'ja!'.

's-Hertogenbosch, juli 2010

Has Den Bosch, Stad en streekontwikkeling, 3e jaar, Stad en Imago: Frank van den Berg, Bas Dielen, Ellen Franken, Christian Gijsen, Gerben Ketels, Timo Oosterwijk, Martijn van Vegchel en Tom van Zutphen

Begeleider Has: Margit van den Anker

Opdrachtgever Gemeente 's-Hertogenbosch: Wijkmanager Empel Manon Karsen